МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор із науково-педагогічної роботи
_____ Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку
INCLUSIVE EDUCATION OF CHILDREN WITH PSYCHOPHYSICAL DEVELOPMENTAL DISORDERS

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни *«ВК Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку»* є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, усі спеціальності

« 30 » вересня 2025 р. 18 с.

Розробник: *Шапочка Катерина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ВК Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти*
Протокол № 3 від «1» жовтня 2025 р.

В.о. завідувачки кафедри *Катерина ШАПОЧКА*

Проєкт робочої програми навчальної *«ВК Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського*
Протокол № 1 від «14» жовтня 2025 р.

Голова *Людмила ХРЯЩЕВСЬКА*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ВК Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» погоджено з навчальним відділом*

Начальник відділу *Андрій ЛАБАРТКАВА*

Робочу програму навчальної дисципліни *«ВК Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» затверджено Навчально-методичною радою НУК*
Протокол № 8 від «29» жовтня 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій СЛОБОДЯН*

© НУК, 2025
© Шапочка К.А., 2025

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування 11
7. Форми поточного та підсумкового контролю 11
8. Критерії оцінювання результатів навчання 15
9. Засоби навчання 15
10. Рекомендовані джерела інформації 16

Анотація. Вивчення дисципліни «Інклюзивне навчання дітей із порушеннями психофізичного розвитку» спрямоване на вивчення особливостей, методів та прийомів навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього простору.

Ключові слова: інклюзія, інклюзивне навчання, інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами

Abstract. The study of the discipline "Inclusive education of children with psychophysical developmental disorders" is aimed at studying the features, methods and techniques of teaching children with special educational needs in an inclusive educational space.

Key words: inclusion, inclusive education, children with special educational needs

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Усі галузі знань</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Електронний адрес РПНД на сайті Університету

Індивідуальне науково-дослідне завдання –

Загальна кількість годин –150</td><td rowspan="8">Усі спеціальності</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>5-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2;

самостійної роботи студента – 6</td><td rowspan="5">Освітній рівень: першій (бакалаврський)</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: засвоєння теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти.

Завдання курсу:

сформувати усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти; вивчити порушення психофізичного розвитку та їх причини; виробити навички командної роботи при навчанні та вихованні дітей з особливими потребами; забезпечити досконале володіння стратегіями взаємодії з батьками дітей з особливими потребами; сформувати навички диференційованого викладання та оцінювання; виробити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності

3. Передумови для вивчення дисципліни:

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових. Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями :

І. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ІІ. Фахові:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-4 Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-5. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-6. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Міжнародне та національне законодавство.

Тема 1. Генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи. Законодавча база

Література: [8], стор. 16–32; [9], стор. 12–17.

Література : [10], стор. 7-24

Тема 2. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.
Література: [8], стор. 32–48; [9], стор. 27–31.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання.
Література: [8], стор. 158–172; [9], стор. 22–31.
Література : [10], стор. 7-24

Змістовний модуль 2. Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні

Тема 4. Передумови для забезпечення успішної інклюзії. Педагоги як провідники змін.
Література: [8], стор. 142–158; [9], стор. 36–48.

Тема 5. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти. Співробітництво - основа роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами.
Література: [9], стор. 63–81.

Тема 6. Спільне викладання в інклюзивному освітньому середовищі.

Модуль 2.

Змістовний модуль 3. Загальна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку та особливості роботи з ними в умовах корекційної та інклюзивної освіти

Тема 7. Загальна психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Синдром Дауна. Розлади аутистичного спектру (РАС)
Література : [10], стор. 87-91
Література : [10], стор. 99-118

Тема 8. Діти з когнітивними порушеннями. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка.
Література : [10], стор. 77-86

Тема 9. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.
Література: [8], стор. 158–172; [9], стор. 81-95, 95-107.
Література : [10], стор. 24-65

Змістовний модуль 4.

Тема 10. Сенсорні порушення. Порушення зору. Порушення слуху.
Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.
Література : [10], стор. 137-170

Тема 11. Порушення фізичного розвитку. Дитячий церебральний параліч.
Література : [10], стор. 172-200

Тема 12. Емоційні та поведінкові розлади. Синдром дефіциту уваги та гіперактивності СДУ/ СДУГ
Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі
Література : [10], стор. 205-235

Змістовний модуль 5

Тема 13. Індивідуальний навчальний план та його складові. Індивідуальна програма розвитку

Література: [9], стор. 107–124, 124-134.

Тема 14. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Модифікація й адаптація курикулуму.

Література: [9], стор. 134-149, 149-160.

Література : [10], стор. 24-65

Тема 15. Технологія оцінювання результатів інклюзивного навчання

Література : [10], стор. 7-24

Література : [10], стор. 24-65

4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Кредит 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Міжнародне та національне законодавство										
Тема 1. Генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи. Законодавча база	10	2	2		6	10				10
Тема 2. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.	10	2	2		6	10	2			8
Тема 3 Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання.	10	2	2		6	10		2		8
Разом за змістовим модулем 1	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**2**	**2**		**26**
Змістовний модуль 2. Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні										
Тема 4. Передумови для забезпечення успішної інклюзії. Педагоги як провідники змін.	10	2	2		6	10		2		8
Тема 5. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти. Співробітництво - основа роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами.	10	2	2		6	10				10

Тема 6. Спільне викладання в інклюзивному освітньому середовищі.	10	2	2		6	10				10
Разом за змістовим модулем 2	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**		**2**		**28**
Змістовний модуль 3. Загальна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку та особливості роботи з ними в умовах корекційної та інклюзивної освіти										
Тема 7. Загальна психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Синдром Дауна. Розлади аутистичного спектру (РАС)	10	2	2		6	10				10
Тема 8. Діти з когнітивними порушеннями. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка.	10	2	2		6	10				10
Тема 9. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.	10	2	2		6	10	2			8
Разом за змістовим модулем 3	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**2**			**28**
Змістовний модуль 4.										
Тема 10. Сенсорні порушення. Порушення зору. Порушення слуху. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.	10	2	2		6	10				10
Тема 11. Порушення фізичного розвитку. Дитячий церебральний параліч. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка.	10	2	2		6	10				10

Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі										
Тема 12. Емоційні та поведінкові розлади. Синдром дефіциту уваги та гіперактивності СДУ/ СДУГ	10	2	2		6	10				10
Разом за змістовим модулем 4	**30**	**6**	**6**		**18**	30				**30**
Змістовний модуль 5										
Тема 13. Індивідуальний навчальний план та його складові. Індивідуальна програма розвитку	10	2	2		6	10	2			8
Тема 14. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Модифікація й адаптація курикулуму.	10	2	2		6	10				10
Тема 15. Технологія оцінювання результатів інклюзивного навчання	10	2	2		**6**	10		2		8
Разом за змістовим модулем 5	**30**	6	6		18	30	2	2		26
Разом за курсом	150	30	30		60		6	6		138

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин ДФН	Кількість Годин ЗФН
1	Тема 1. Генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи. Законодавча база	2	
2	Тема 2. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.	2	
3	Тема 3. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання.	2	2
4	Тема 4. Передумови для забезпечення успішної інклюзії. Педагоги як провідники змін.	2	2
5	Тема 5. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти. Співробітництво - основа роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами.	2	
6	Тема 6. Спільне викладання в інклюзивному освітньому середовищі.	2	
7	Тема 7. Загальна психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями психофізичного	2	

	розвитку. Синдром Дауна. Розлади аутистичного спектру (РАС)		
8	Тема 8. Діти з когнітивними порушеннями. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка.	2	
9	Тема 9. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.	2	
10	**Тема 10.** Сенсорні порушення. Порушення зору. Порушення слуху. Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі.	2	
11	Тема 11. Порушення фізичного розвитку. Дитячий церебральний параліч.	2	
12	Тема 12. Емоційні та поведінкові розлади. Синдром дефіциту уваги та гіперактивності СДУ/ СДУГ Загальний огляд. Класифікація. Загальні ознаки. Підтримка. Організація навчання в інклюзивному середовищі. Стратегії навчання в інклюзивній групі/класі	2	
13	Тема 13. Індивідуальний навчальний план та його складові. Індивідуальна програма розвитку	2	
14	Тема 14. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Модифікація й адаптація курикулуму.	2	
15	Тема 15. Технологія оцінювання результатів інклюзивного навчання	2	2
	Усього:	30	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:
підготовка до практичних занять – ***2-4 год. / 1 заняття***;
підготовка мультимедійної презентації до доповіді – ***10 год. / 1 роботу;***
підготовка до контрольних заходів – ***15 год. / 1 захід***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	60	88
2	Мультимедійна презентація/проєкт	10	20
3	Підготовка до контрольних заходів	20	30
4.			
	Разом	90	138

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні Технології: здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, диференційованого навчання, методики виховного спрямування

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

• Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint –Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

Засобами діагностики та демонстрування результатів навчання є: поточне усне опитування, поточні письмові самостійні роботи, контрольні роботи, тестові технології, презентації, проекти, підсумкова комплексна контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Для оцінки знань, умінь і навичок студентів при вивченні даного курсу використовуються наступні методи контролю: фронтальне опитування, письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, творчі завдання, реферати.

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Усні відповіді на семінарських заняттях	**Критерії оцінювання**
4	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію,

	узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
3,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
1,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 24/36 балів (1 модуль – 24б., 2 модуль - 36 б. ДФН), (ЗФН).

Самостійна (проектна) робота	**Критерії оцінювання**
36/30/24/16	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
30/24/18/12	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
24/18/13/8	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
18/13/8/4	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
9/6/4/1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30/16 балів (1 модуль – 30 б., 2 модуль 16 б. ДФН) (36, 24 відповідно ЗФН).

Контрольна робота	**Критерії оцінювання**
ДФН/ЗФН 16	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН/ЗФН	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів

15-12	складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН/ЗФН 11-7	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН/ЗФН 6-5	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН/ЗФН 4–1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 16 балів (для ДФН/ЗФН)

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Модуль 1		
Практичні заняття	6х4 бали = 24 балів	3х4 бали = 12 балів
Самостійна (проектна) робота	2х30 балів = 60 балів	2х36 балів = 72 балів
Контрольна (письмова) робота	1х16 балів= 16 балів	1х16 балів = 16 балів
Всього	100 балів	100 балів
Модуль 2		
Практичні заняття	9х4 бали = 36 балів	3х4 бали = 12 балів
Самостійна (проектна) робота	3х16 балів = 48 балів	3х24 балів = 72 балів
Контрольна (письмова) робота	1х16 балів = 16 балів	1х16 балів = 16 балів
Всього	**100**	**100**
Разом:	**(100х2)/2**	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
Модуль1.					
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
	Т3	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
		Самостійна робота	30	Самостійна робота	36

ЗМ 2	Т4	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
	Т5	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
	Т6	Відповідь на семінарському занятті	4		20
		Самостійна робота	30	Самостійна робота	36
		Контрольна робота	16	Контрольна робота	16
Модуль 2					
ЗМ 3	Т7	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
	Т8	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
	Т9	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
		Самостійна робота	16	Самостійна робота	24
ЗМ 4	Т10	Відповідь на семінарському занятті	4		
	Т11	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	4
	Т12	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	16	Самостійна робота	24
	Т13	Відповідь на семінарському занятті	4		4
	Т14	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
	Т15	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	16	Самостійна робота	24
		Контрольна робота	16	Контрольна робота	16
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			**(100х2)/2**		**(100х2)/2**

Рекомендована література Базова

1. Боряк О. В. Професійна підготовка вчителів-логопедів до роботи з розумово відсталими дітьми молодшого шкільного віку. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 4. С. 9-17.
2. Гладуш В. А. Шляхи вдосконалення професійної підготовки логопедів в Україні (1960-ті рр.). Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2014. № 1. С. 56-66.
3. Давиденко Г. В. Інклюзія у вищих навчальних закладах Європейського Союзу : монографія. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 314 с.
4. Давиденко Г. В. Умови впровадження інклюзивного навчання у вищих навчальних закладах Європейського Союзу (психолого-ментальний, організаційний та соціальний аспекти) : навч. посібник. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 102 с.
5. Данілавічюте Е. А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За заг. ред. А. А. Колупаєвої. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 360 с.
6. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією Колупаєвої А. А. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 124с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
7. Дятленко Н. М., Софій Н. З., Мартинчук О. В., Найда Ю. М. Асистент вчителя в інклюзивному класі : Навч.-метод. посіб. К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 250 с.
8. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Монографія. -К.: САММІТ-книга, 2008
9. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А.А. - К: « А. С. К. », 2012. - 308 с.
10. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник / А.А.Колупаєва, О.М.Таранченко. – Харків: Вид-во «Ранок», 2019. – 304с.
11. Таранченко О. М., Найда Ю. М. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі: навч. курс та навчально-методичний посібник / за заг.ред. А. А. Колупаєвої. – К.: Видавчнича група «А.С.К.», 2012. - 124 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
12. Універсальний дизайн в освіті: посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., - К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. - 76 с.
13. *Шапочка К.А.* Formation of inclusive values as development of democratic values / formation of inclusive values is democratic society development стаття **(Web of Science)** AI-AmazoniaInvestiga.2020.Vol. 9 No 29 P. 107–115 (ISSN2322-6307-Colombia-WoS). https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1375/1226 **(WoS)** (у співавторстві Stepanova T.,Vdovychenko R.,Shapochka K., BabaianYu., Ivanets N.)
14. Шапочка К.А. Методичні рекомендації з дисципліни *«Інклюзивна освіта»*. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2020. 137 с.
15. *Шапочка К.А.* Роль батьків в інклюзивному навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Тези Сучасні технології розвитку людини в інтегрованому суспільстві: Матеріали ІІ міжнародної науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 15 травня 2018 р. / За заг. ред. А. М. Старєвої; упоряд. О. А. Шевченко, В. В. Мельніченко, С. В. Кандюк-Лебідь. Миколаїв: Поліграфічне підприємство СПД Румянцева Г. В., 2018. С. 266–269. . (у співавторстві Курчатова А.В.)

16. *Шапочка К.А.* Формування комунікативної компетенції дошкільника з мовленнєвими порушеннями в умовах інклюзивного освітнього середовища *Навчально-методичний посібник.* Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2020. 265 с.

17. *Шапочка К.А.* Формування комунікативної компетенції дошкільника з мовленнєвими порушеннями в умовах інклюзивного освітнього середовища (Частина ІІ) *Навчально-методичний посібник* Миколаїв: СПД Румянцева Г.В., 2021. – 80с.

Додаткова література

1. Выготский Л.С. Принципы воспитания физически дефективных детей // Основы дефектологии. – С-П, М.: Изд-во «Лань» 2003. – С.-96. С. 127

2. Засенко В.В. Рівний доступ до якісної освіти дітей з особливими потребами / Кроки до демократичної освіти:– 2002. – №1. – С. 34.

3. Засенко В. В. Особливі діти: освіта та супровід / наук.-метод. журнал «Світогляд». №4. 2015. – С.12-15.

4. Засенко В. В. Освіта осіб з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні. / НАПН України / за ред. В. Г. Кременя. – К., 2016. – С. 68-77.

5. Ілляшенко Т. Діти з церебральним паралічем у загальноосвітній школі / Т. Ілляшенко // Початкова школа. – 2008. – № 11. – С. 58-61.

6. Індекс інклюзії: дошкільний навчальний заклад: навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Патрикеєва О. О., Софій Н. З., Найда Ю. М. – К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2012. - 100 с.

7. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: Навчально-методичний посібник / Кол. упорядників: Патрикеєва О. О., Софій Н. З., Луценко І. В., Василашко І. П. Під заг. ред. Шинкаренко В. І. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. - 96 с.

8. Індекс інклюзії: професійно-технічний навчальний заклад: навчальнометодичний посібник / Кол. авторів: Софій Н. З., Найда Ю. М., Пащенко О. В. – К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2012. – 92 с.

9. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. / Тім Лорман, Джоан Деппелер, Девід Харві; пер. з англ. – К.: СПД-ФО Парашин І. С., 2010. - 296 с.

10. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський, 2012. - 191 с.

11. Колупаєва А.А. До проблеми понятійно-термінологічних визначень у сучасній спеціальній педагогіці // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб. Випуск 8. – К., 2006. – С. 105-109.

12. Колупаєва А.А. Програма курсу «Основи інклюзивної освіти» для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (спеціаліста, магістра педагогічного спрямування). – К.: «А.С.К.», 2012. – 31 с.

13. Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»,2011 / www.education-inclusive.com www.ussf.kiev.ua © Колупаєва А.А., 2011

14. Колупаєва А.А. Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання,- К, 2011. 11.Лефрансуа Ги. Психология для учителя – С.-П.- М.: Прайм, 2003.

12. Лупарт, Д., Веббер, Ч. (2002). Шкільна реформа в Канаді: перехід від роздільних систем освіти до інклюзивних шкіл. ExceptionalityEducationCanada, 12 (2), 7-52.

14.Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси

- www.nmc.io.ippo.kubg.edu.ua

- www.ussf.kiev.ua
- www.naiu.org.ua
- http://ispukr.org.ua/
- www.mon.gov.ua ,
- http://www.logoped.org/ua